

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VARAM aktualitātes ūdeņu aizsardzība jomā 2023.gadam

Laura Jukāme-Ķerus

Ūdens resursu nodaļas projekta koordinatore

24.05.2023.

Par ko mums jārūpējas?

Ezeri > 3000 (tikai 16 > 10 km²).
Upes ~ 12 400 (tikai 17 > 100 km garas).
Jūras piekraste 494 km garumā.

Pašlaik visvairāk virszemes ūdeņu iedalīti **vidējā ekoloģiskās kvalitātes** klasē, **augsta/laba** kvalitāte tikai ~**31%** upju un ezeru.

Virszemes ūdeņu **ķīmiskā kvalitāte slihta**. Ja izslēdz t.s. plaši sastopamās piesārņojošās vielas – tad pārsvarā laba (izņemot dažus ūdensobjektus).

Būtiskāko ietekmi uz virszemes ūdeņiem rada: 1) upju regulējumi, 2) izkliedētais piesārņojums ar N un P savienojumiem, 3) citas slodzes (pārrobežu piesārņojums, invazīvās sugas, klimata pārmaiņas u.c.), 4) HES aizsprosti un citi šķēršļi, 5) notekūdeņu novadīšana.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

➤ **Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni**

26.01.2023. ar ministra rīkojumu ir apstiprināti papildinātie **upju baseinu apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāni 2022.-2027. gadam**, kas sniedz gan jaunāko upju, ezeru, pazemes ūdeņu stāvokļa un plūdu riska vērtējumu, gan dažādas rīcības situācijas uzlabošanai, t.sk. pašvaldību ierosinātās. Tie ir pieejami LVGMC tīmekļa vietnē.

➤ **Upju baseinu apgabalu konsultatīvās padomes**

Šī gada sākumā ir apstiprinātas upju baseinu apgabalu konsultatīvās padomes jaunā sastāvā. Jūnijā plānota jauno padomju pirmā sanāksme.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Plānojam **grozījumus Ūdens apsaimniekošanas likumā**, pārskatot dažādu ūdeņu pārvaldībā iesaistīto institūciju lomu, t.sk. arī pašvaldību lomu.

2023. gadā LVAF projekta ietvaros tiks izstrādāta **upju aizsargjoslu piemērošanas metodika**, kas skaidros rīcību gadījumos, kad pārklājas aizsargjoslas ar pretrunīgām prasībām, piemēram, dabas aizsardzības un ekspluatācijas aizsargjoslas.

Upju šķēršļu un caurplūduma jautājumi – plānots darbs pie vairākiem MK noteikumiem, kuri regulē ūdens režīmu ūdenstecēs, piem. MK not. Nr. 736 Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju, MK not. Nr. 1014 Ūdens objektu ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumu izstrādāšanas kārtība un MK not. Nr. 475 "Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība"

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

➤ **Notekūdeņu, t.sk. notekūdeņu dūņu, apsaimniekošana**

2022. gadā uzsākta **Notekūdeņu direktīvas (91/271/EEK) grozīšana**; VARAM gatavo nacionālo pozīciju par grozījumu priekšlikumiem. Grozījumu projekts paredz:

- Aglomerācijas jau no 1000 CE
- Stingrākas prasības attiecībā uz N un P attīrīšanu;
- Ražotāju atbildības sistēma farmācijas un kosmētikas nozarēm;
- Lielām pilsētām ceturtā līmeņa attīrīšana un lietus ūdeņu apsaimniekošanas prasības.

Notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas stratēģija

Pētījums par mikroplastmasu notekūdeņu dūņās

Metodika aglomerāciju robežu noteikšanai

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

- Turpināsim starpinstitūciju saskaņošanu **pasākumu programmai laba jūras vides stāvokļa sasniegšanai 2022.-2027. gadā (22-TA-3596)**. Tā paredz dažādas rīcības, t.sk. jūras ūdeņu piesārņojuma un jūrā/tās piekrastē nonākošo atkritumu apjoma samazināšanai.
- **Visu 2023. gadu Latvija turpinās būt prezidējošā valsts Konvencijas par Baltijas reģiona jūras vides aizsardzību ieviešanai izveidotajā Helsinku komisijā**. Plānojas gan sanāksmes, gan citi pasākumi par Baltijas jūras stāvokli un tā uzlabošanai nepieciešamajām rīcībām.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Eiropas Komisija nākusi klajā ar grozījumu projektu arī:

- Ūdens Struktūrdirektīvā 2000/60/EC,
- Pazemes ūdeņu direktīvā 2006/118/EK un
- direktīvā par vides kvalitātes standartiem ūdens resursu politikas jomā 2008/105/EC

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Life Good
Water IP

VARAM darbojas LIFE GoodWater projektā:

- Notekūdeņu dūņu apsaimniekošana;
- Upju caurplūdums un šķēršļi;
- Zināšanu vairošana;
- Pieredzes apmaiņa un pārrobežu sadarbība.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Paldies par uzmanību!

